

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Сирова Г. О., Лапшин В. В., Чаленко Н. М. ТВОРЧЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД	71
Сирова Г. О., Савельєва О. В., Козуб С. М., Чаленко Н. М. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	72
Скорбач О. І., Скорбач Т. В. МОВЛЕННЄВА ПОВЕДІНКА КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ	73
Соломончук А., Фідяєва Т. С. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ	75
Толмачова І. С., Скорбач Т. В. ПТСР В УМОВАХ ВІЙНИ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ УКРАЇНИ	76
Тянь Фейфань ВИХОВНИЙ ВПЛИВ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ НА ТВОРЧЕ САМОВИРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	77
Фідяєва Т. С. ПРОФЕСІЙНЕ ІНШОМОВНЕ СПІЛКУВАННЯ ВИКЛАДАЧА	78
Фоміна Л. В., Скорбач Т. В. РОЛЬ ПЕДАГОГА-СЛОВЕСНИКА У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	79
Ху Цзяньдань ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	81
Цуй Кеке АНІМАЦІЙНА ОСВІТА В КИТАЇ	81
Чайка О. В. МЕДІА-ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	82
Шевченко В. О., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ	84
Штих М. В., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ПОВЕДІНКА СПОРТСМЕНІВ – ФАКТОР УСПІХУ	86

лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів (СРС), мультимедійні презентації лекцій, методичні розробки практичних занять та СРС, список рекомендованої літератури, а також тестові завдання до кожної теми та диференційного заліку розміщені на дистанційних курсах з кожної дисципліни до яких мають необмежений доступ усі учасники освітнього процесу ХНМУ. За дистанційної форми навчання лекційні та практичні заняття на кафедрі проводяться переважно на платформі Google Meet – сервісі, який дозволяє проводити відеоконференції, онлайн-зустрічі та дистанційне навчання. Використання відеозв'язку дає можливість забезпечення вербального контакту викладача зі здобувачами освіти, що наближає їх до умов проведення заняття на кафедрі, що особливо важливо у зв'язку з тим, що ми знаходимося і працюємо в прифронтовій зоні. Здобувачі освіти, які з поважних причин не могли долучатись до занять на платформі Google Meet, мають змогу ознайомитись з матеріалами лекційних та практичних на дистанційних курсах з кожної дисципліни. Для підвищення ефективності складання диференційного заліку у військовий час по завершенню вивчення освітніх компонентів здобувачами освіти усіх спеціальностей на платформі Google Meet проводиться тестовий контроль (І рівень знань). Усі тестові завдання завантажуються з бази дистанційних курсів. Кожен здобувач освіти отримує конкретний набір запитань, що визначено в певному порядку. По завершенню тестування здобувач освіти отримує результат складання, має можливість ознайомитись із допущеними помилками. Даний формат оцінювання знань значно полегшує роботу викладача, уніфікує умови проходження тесту та забезпечує прозорість складання тестового контролю здобувачами освіти.

Повномасштабна військова агресія внесла корективи у всі сфери життя українців, в тому числі і в освітній процес. Використання сучасних інформаційних технологій дистанційного навчання допомагає підвищити ефективність освітнього процесу в умовах сьогоденних реалій життя прифронтового міста.

МОВЛЕННЄВА ПОВЕДІНКА КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ

Скорбач О. І., Скорбач Т. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Науковцями доведено, що мовна комунікація впливає на людину та трансформує суспільство. Лінгвісти наголошують на тому, що мовна комунікація в інтернеті є особливим функціональним різновидом мови. Тому на сучасному етапі проблема функціонування мови в інтернеті стала об'єктом вивчення низки зарубіжних і вітчизняних лінгвістів (К. Терлоу, Ш. Теркл, Б. Дане, О. Горошко).

Сам інтернет-простір є вітленням живого людського мислення, вираженого у формі тексту. Інтернет як новий комунікативний простір сприяє тому, що носії мови частіше замислюються над використовуваними мовними засобами. Мережа стимулює мовленнєву творчість людини. Мова стає інструментом творчої самореалізації людей, які спілкуються нею (Горошко О.).

Учені виокремлюють особливі риси мовної комунікації в інтернеті, а саме: швидкість транспортування інформації (Г. Почепцов), поліфонічність (Л. Іванов, О. Горошко), гіпертекстові й інтерактивні можливості (О. Горошко) тощо.

Інтернет уможливило вільне отримання та поширення наукової, ділової та іншої інформації. До послуг користувачів інтернету віртуальні бібліотеки, архіви, стрічки новин, інформаційні сайти, освітні платформи (Мацько О.).

Останніми роками принцип системи навчання у ЗВО суттєво змінився з таких об'єктивних причин як повномасштабна війна в Україні, а до війни – запровадження дистанційного навчання в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID – 19. У цих складних та непередбачуваних умовах саме невпинний розвиток інформаційно-комунікативних технологій допоміг закладам вищої освіти, зокрема й нашому ЗВО, організувати якісну взаємодію зі здобувачами-медиками в синхронному та асинхронному режимі Синхронне навчання вимагає онлайн-присутності в чітко визначений час, а асинхронне - за власним графіком та у власному темпі. Саме дистанційний формат навчання став не тільки зручною альтернативою офлайн-навчання, але й допоміг викладачам сформувати в здобувачів освіти культуру поведінки в інтернеті. Безперечно, комунікативна інтернет-мережа має низку переваг, зокрема здобуття освіти (дистанційні форми освіти та самоосвіти, самовдосконалення, підвищення кваліфікації); оперативність здобуття будь-якої інформації та формування інформаційної компетентності, що передбачає здатність працювати з інформацією, зокрема знаходити, аналізувати, використовувати; можливість самореалізації; широке спілкування; дозвілля.

Щодо недоліків, то передусім – це залежність, яку психологи порівнюють із психічними розладами; поширення неперевіреної інформації; анонімність, що породжує безкарність.

Будь-який мовленнєвий контакт обов'язково починається з вітання або знайомства. Вирази мовленнєвого етикету – це стереотипи, стійкі формули спілкування. Тому варто зосередити увагу на таких висловах мовленнєвого спілкування як: вітання, прощання, комплімент, вибачення, подяка, співчуття. Не слід забувати про персональне звертання(у кличному відмінку). «Ти» і «Ви» – мовні засоби етики, які потрібно вживати для досягнення доброго тону й стилю, вияву ввічливості та поваги. Педагоги-викладачі й здобувачі освіти повинні усвідомлювати, що за тестовим повідомленням на екрані стоїть людина, тому необхідно поважати один одного, пам'ятаючи, що у віртуальному спілкуванні варто дотримуватися тих самих правил, що й у реальному житті. Важливими чинниками спілкування є гнучкість у стилі й форматі спілкування, тому важливо поважати час та віртуальний простір

інших людей. Також головними принципами ефективного спілкування є стислість і змістовність, особливо при листуванні. Писати треба логічно, грамотно та красиво, а також не нехтувати розділовими знаками, зловживати скороченнями та аббревіатурами.

Отже, інтернет розширює сферу комунікативних контактів людини, виробляє навички активного відкритого та усебічного спілкування, що підвищує соціальну мобільність, формує нові пріоритети та цінності, нові моделі поведінки в соціумі.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

Соломончук А., Фідяєва Т. С.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Запровадження дистанційного навчання в умовах війни призвело до втрати основного принципу навчання у формі безпосередньої комунікації здобувача освіти та педагога. Під час опитування серед здобувачів освіти ми з'ясували переваги та недоліки онлайн навчання.

Переваги онлайн-навчання.

1. Гнучкість у часі та місці. Доступ до навчальних матеріалів з будь-якого місця, що дозволяє поєднувати навчання з іншими заняттями.
2. Економія ресурсів. Зниження витрат на транспорт, проживання, друк матеріалів.
3. Індивідуалізований підхід. Можливість навчатися у власному темпі, повторювати складні теми або пропускати знайомий матеріал.
4. Широкий вибір курсів. Доступ до різноманітних програм і курсів з усього світу, включаючи лекції провідних університетів.
5. Розвиток цифрових навичок: Освоєння сучасних технологій, які корисні у професійній діяльності.

Недоліки онлайн-навчання.

1. Відсутність прямого контакту. Брак живого спілкування з викладачами та одногрупниками, що може впливати на соціалізацію.
2. Залежність від технологій: Необхідність мати стабільний доступ до Інтернету та сучасні пристрої.
3. Самодисципліна: Потреба у високій мотивації та організованості, що може бути складним для деяких здобувачів вищої освіти.
4. Обмежений практичний досвід: У деяких сферах неможливо повністю замінити практичні заняття в лабораторіях або на виробництві.
5. Зорове та психологічне навантаження: тривала робота за комп'ютером може призводити до проблем із зором та втоми.

Таким чином, онлайн навчання є зручним та сучасним інструментом, який має низку переваг, проте ефективність залежить від сфери застосування, технічних умов і рівня самостійності здобувача вищої освіти.